

Türkiye

Şubat 2024

2023 yılında yıkıcı deprem felaketleri yaşayan Türkiye, kapsamlı ve kapsayıcı yasal çerçevesiyle dünyada uluslararası koruma ihtiyacı içindeki en büyük nüfuslardan birine ev sahipliği yapmaya devam etmektedir. Bu nüfusun neredeyse yarısı hayatının büyük bölümünü Türkiye'de geçirmiş, yaklaşık 800.000'i Türkiye'de dünyaya gelmiştir.

UNHCR hükümete sağladığı desteğin yanında sivil toplum kuruluşlarıyla ve birçok farklı paydaşla iş birliği içinde uluslararası koruma, hizmetlere katılım, çözümlere erişim ve sosyal uyumun güçlendirilmesi için koordinasyon içinde ortak çalışmalar yürütmektedir.

Sorumluluk paylaşımı öncelikli alanlardan biri olmayı sürdürürken farklı alanlara yönlendirilen esnek fonlar yeniden yerleştirme ve tamamlayıcı yollarla desteklenmeye devam etmektedir.

UNHCR NÜFUS İSTATİSTİKLERİ (2023 yıl ortası)*

Geçici koruma (GK) altındaki Suriyeliler	3,3 milyon
Uluslararası koruma (UK) başvuru ve statü sahipleri	300.000

Başlıca Menş Ülkelere*

GK ve UK	Başvuru Sahibi
Suriye Arap Cumhuriyeti 3.332.696	Afganistan 126.387
Afganistan 12.946	Irak 115.241
Irak 12.473	İran İslam Cumhuriyeti 11.976
İran İslam Cumhuriyeti 5.340	

*UNHCR 2023 Yıl Ortası Eğilimleri ve UNHCR Veri Arama Platformu

Sosyoekonomik Hayata Katılım

Yükseköğretime Erişim

UNHCR, DAFI bursları ve yükseköğretim nakdi yardımlarıyla uluslararası koruma kapsamındaki üniversite öğrencilerine doğrudan destek sağladığı gibi Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığıyla (YTB) iş birliği içinde Suriyeli öğrencilerin yükseköğretime erişimini kolaylaştırmaktadır. Bu iş birliği kapsamında üniversitedeki gençlere yönelik uyum programları ve eğitim programları düzenlenmektedir.

İşgücü Piyasasına Erişim

UNHCR, işgücü piyasasına erişimdeki sorunların çözümü için kamu kurumlarıyla, belediyelerle ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birlikleri yapmaktadır. UNHCR ve Ankara Büyükşehir Belediyesi organizasyonunda Türkiye genelindeki Kariyer Merkezlerine düzenlenen ziyaretlerle kariyer danışmanlığı alanında iyi uygulama örnekleri ve alınan dersler paylaşılmaktadır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığıyla birlikte çalışma izni süreçleri ve yasal haklarla ilgili bilgilendirme toplantıları düzenlenmektedir. Depremden etkilenen bazı illerde yürütülen İş Karşılığı Ücret projesiyle kazanılan mesleki beceriler yoluyla kendi kendine yeterlilik güçlendirilerek yerel ekonomiye katkı sağlanmaktadır. Özel sektörde sürdürülebilir iş fırsatları oluşturmak amacıyla Uluslararası Finans Kurumu ile işbirliği olanakları konusunda çalışmalar yapılmaktadır.

TEMEL FAALİYET ALANLARI

UNHCR ve ortakları, **Marmara Bölgesi'nde** çoğunu kentte yaşayanları oluşturduğu, uluslararası koruma ihtiyacı içindeki yaklaşık 800.000 kişinin hizmetlere erişimini kolaylaştırmak, kendi kendine yeterliliğine katkı sağlamak ve sosyal uyumunu güçlendirmek üzere çalışmalarını sürdürmektedir. Ayrıca batı kara sınırlarında yakalananlara ve geri itme mağdurlarına hayati destek vermektedir.

UNHCR, **Ege ve Akdeniz kıyılarında** 232.000 kişinin koruma ve hizmetlerden faydalanmasını sağlamaktadır. Ayrıca kolluk kuvvetleriyle birlikte hareket edilerek denizde durdurulan veya kurtarılan kişilerin **ülkeye kabul şartları** iyileştirilmekte, acil ihtiyaçları karşılanmakta ve **uluslararası korumaya erişimleri kolaylaştırılmaktadır**.

Uluslararası koruma ihtiyacı içindeki 1,7 milyon kişinin yaşadığı **Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde** depremzedelerin temel ihtiyaçları doğrultusunda ev sahibi toplumu da kapsayacak şekilde **barınma imkânları, temel ihtiyaç malzemeleri ve nakdi yardım sağlanmakta, koruma izleme ve savunuculuk faaliyetleri yürütülmektedir**.

UNHCR, **İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Karadeniz** bölgelerinde 634.000 kişinin haklara, hizmetlere ve iş imkânlarına erişimini artırma çalışmalarına devam etmektedir. Doğuda düzensiz göç ile ülke topraklarına ve sığınmaya erişimi izleme faaliyetlerine ağırlık verilmektedir.

“Biz UNHCR’in ön safında, en hassas durumdaki insanlara yardım ediyoruz. Arayan herkese en uygun çözümü sunmaya gayret ediyoruz.”

UNHCR Türkiye Danışma Hattı'nda çağrı merkezi operatörü olarak çalışan İranlı Farah, 50 çalışma arkadaşıyla birlikte her gün uluslararası koruma ihtiyacı içindeki faydalanıcıların sorularını yanıtlıyor. Danışma Hattı'na 2019 yılından beri her ay yaklaşık 80.000 çağrı gelmektedir. UNHCR Türkiye Danışma Hattı ve Farah'ın hikâyesini [buradan](#) takip edebilirsiniz.

Öncelikli Alanlar

- UNHCR, İçişleri Bakanlığına bağlı Göç İdaresi Başkanlığı ve İl Göç İdaresi Müdürlükleriyle yakın çalışmalar yürüterek uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilerin **adil ve etkili koruma prosedürlerine** ve uygun standartlar ile usulî güvencelere erişimi için savunuculuk yapmaktadır.
- UNHCR, **koruma hizmetlerine erişimi güçlendirmek** üzere uluslararası koruma başvuru ve statü sahipleriyle ilgili tespit ve yönlendirme faaliyetlerinde ortaklarını destekleyerek koruma hizmetleri çerçevesinde nakdi yardım yapmaktadır. Ayrıca Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile özel ihtiyaç sahiplerine yönelik olarak haklar ve hizmetlere ilişkin danışmanlık ve yönlendirme faaliyetleri gibi destek hizmetleri odaklı çalışmalarını sürdürmektedir.
- UNHCR, başta depremden etkilenen bölgelerdeki refakatsiz çocuklar ve risk altındaki kadınlar olmak üzere en hassas grupların **yeniden yerleştirme süreçlerini** hızlandırmaktadır. 2023 yılında %94'ü deprem bölgesinden olmak üzere 16.800'ün üstünde dosya sunulmuştur.
- UNHCR, özel ihtiyaçların karşılanabilmesi ve sosyal uyumun sağlanabilmesi için ulusal kurumlara, sınır makamlarına ve sivil toplum kuruluşlarına operasyonel ve teknik **kapasite geliştirme** desteği vermektedir. UNHCR, mülteci müdahalelerini güçlendirmek amacıyla 2024 yılında 11 yerel ortakla yapılan iş birliği anlaşmaları çerçevesinde çalışmalarını sürdürmektedir.
- **Türkiye'de ve uluslararası platformda özel sektörle** finansman ve ortaklık görüşmeleri yapılarak koruma sağlanmaya ve uzun süreli iş imkânları yaratılmaya çalışılmaktadır.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı ve diğer paydaşlarla birlikte yürütülen **spor yoluyla korumayı destekleme** faaliyetleri çerçevesinde sosyal uyuma katkı sağlanmaktadır.
- **2023 Küresel Mülteci Forumu'nda** kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve BM Türkiye Ekibi iyi uygulama örnekleri paylaşarak spor, çocuk koruma, yükseköğretim ve Arakanlı mültecilere destek konularında taahhütlerde bulunmuştur. Paylaşılan iyi uygulama örneklerinin **listesi UNHCR Türkiye İyi Uygulamalar Portalı'nda** bulunmaktadır.

Ortaklarla İş Birliği

- UNHCR, geçici ve uluslararası koruma kapsamındaki kişilerin ulusal sistemlere katılımı, çözüme erişimi ve sosyal uyumu konularında bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, STK'lar, donörler, insani yardım ve kalkınma ajansları, özel sektör, uluslararası finans kuruluşları, akademi, medya, uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişiler ve yerel toplumla ortak çalışmalar yürütmektedir. UNHCR, BM Türkiye Ekibi ile yakından çalıştığı gibi BM Mukim Koordinatörlüğüne de finansal destek ve insan kaynağı desteği sağlamaktadır.
- **Bölgesel Mülteci ve Dayanıklılık Planı (3RP), 2024 Bölgesel Stratejik Görünüm Raporu'nda** belirtildiği gibi Suriye krizine müdahaleye yönelik temel bölgesel koordinasyon platformudur.
- UNHCR, BM Mukim Koordinatörlüğü ve IOM ile birlikte Gaziantep'teki bölgesel koordinasyon mekanizmasında **kuruluşlar arası koordinasyonun** ortak liderlerinden biri olarak devletin depremle mücadele çalışmalarına destek vermektedir. UNHCR ayrıca IOM ve ortaklarıyla birlikte Deprem Çözümleri ve Göç Hareketleri Analiz Ekibi'nin (ESMAT) de liderliğini yürütmektedir. Bunun dışında koruma ve barınma sektörlerinin ve bilgi yönetimi çalışma grubunun ortak liderliği rolünü de üstlenmektedir. UNHCR ve UNDP, toparlanma aşamasına geçiş sürecinde 3RP kapsamında çok paydaşlı çalışmalara da birlikte liderlik etmektedir.

Vatansızlık

- Türkiye, 1954 BM Vatansızlık Sözleşmesi'ne taraftır. Ayrıca 2019 yılındaki Küresel Mülteci Forumu'nda 1961 Sözleşmesi'ne taraf olacağını taahhüt etmiştir. UNHCR ve Göç İdaresi Başkanlığı, 2020 yılında ulusal sistemde vatansızlık konusunda ilk kılavuz materyal niteliğindeki vatansızlık statüsünü belirleme prosedürleriyle ilgili standart çalışma usullerini geliştirmiştir.

UNHCR Türkiye Operasyonu

Personel:

350 Türk personel
58 Yabancı personel

Ofisler:

1 Ülke Ofisi / Ankara
3 Saha Ofisi: Ankara, İzmir, İstanbul

Türkiye'de UNHCR:

Resmi Onay:
21 Temmuz 1960
Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının
Yürürlüğe Girişi:
1 Temmuz 2018

1 Bölge Ofisi (Gaziantep)
4 Saha Birimi: Hatay/Adana, Şanlıurfa, Edirne ve Van
3 Yeniden Yerleştirme Ofisi:
Ankara, İstanbul, Gaziantep

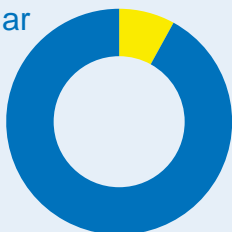
Finansal Tablo (31 Ocak 2024)

Finansman gereksinimi

329,3 milyon dolar

Finansman açığı
%92

306,6 milyon dolar

Finanse edilen
%8
26,7 milyon dolar

UNHCR olarak desteklerinden ötürü önde gelen donör devletlere teşekkürlerimizi sunarız:

ABD | Almanya | Avrupa Birliği | Avusturya | Belçika | Birleşik Krallık | Danimarka | Finlandiya | Fransa | Hollanda | İrlanda | İspanya | İsveç | İsviçre | İtalya | Japonya | Katar | Kore Cumhuriyeti | Kuveyt | Norveç | Türkiye |

Ayrıca özel sektöre ve şahıslara da değerli katkılarından dolayı teşekkür ederiz.